

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/34/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617212041
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6617212041.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., so sídlom Bratislava, Mlynčekova 13, proti žalovanému M. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., S. XXX/X, v konaní o zaplatenie 982,86 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 17Csp/303/2017-71 zo dňa 25. 09. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a vo výroku o náhrade trov konania (výrok III.) potvrdzuje.

II. Výrok, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 982,86 € s príslušenstvom (výrok I.) zostáva nedotknutý.

III. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 982,86 € s 5,25 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 08. 06. 2017 do zaplatenia, úroky vo výške 111,18 €, úroky vo výške 131,90 €, poplatok vo výške 39,28 €, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

2. Žalobca si nárok uplatňoval voči žalovanému zo zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Poštová banka, a. s. a žalovaným dňa 08.01.2014, ktorej sú všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky pre úver. Žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému titulom zmluvy o postúpení na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13. 06. 2017.

3. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na to, že zmluvu o úvere posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej v texte „zák. č. 129/2010 Z. z.“), nakoľko predmetom zmluvy bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov žalobcom žalovanému na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky. Aplikujúc ustanovenie § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka následne na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použil ustanovenia Občianskeho práva, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva a poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Mcd0/14/2014, 8MCdo/13/2014. Žalobcovi priznal nárok na zaplatenie úrokov v sume 118,18 €, t. j. zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. V tejto časti žalobca uniesol dôkazné bremeno. Súčasne priznal žalobcovi aj úroky vo výške 131,90 €, ide o úroky z omeškania po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Následne

okresný súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 982,86 € od 08. 06. 2017 do zaplatenia. Nárok žalobcu na zaplatenie poplatkov vo výške 39,28 € taktiež považoval za oprávnený a poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09. 11. 2016 vo veci C-42/15 zo dňa 09. 11. 2016 vo veci C-42/15, a to konkrétne článok 10 ods. 1 a 2 Smernice 2008/48 v spojení s článkom 3 písm. m/ tejto smernice.

4. V poradí druhým výrokom okresný súd vo zvyšku žalobu zamietol, a to v rozsahu resp. v časti zaplatenia zmluvných úrokov v sume 640,65 €, ktoré predstavujú zmluvné úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, teda po 10. 11. 2014. Okresný súd vyslovil záver, že riadny úrok z úveru predstavuje odplatu veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dohodnutú dobu - do konečnej splatnosti úveru. Využitím práva predčasného zosplatenia úveru zo strany veriteľa dochádza k zmene obsahu záväzku spotrebiteľa ako dlžníka, ktorý stráca výhodu splátok splatných do termínu konečnej splatnosti, teda čerpané peňažné prostriedky už nemá právo užívať po dobu pôvodne dohodnutú - do konečnej splatnosti, ale aj dlžnú sumu čerpania musí vrátiť veriteľovi predčasne bez nároku na zmluvne dohodnutú odmenu v podobe úroku splatného po predčasnom zosplatení úveru. Je nesporné, že úverový vzťah, spočívajúci v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie, dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie do splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide pritom o inštitút odlišný oproti odplatom úrokom a ten má sankčnú povahu. V súdnej veci žalobca pristúpil k predčasnej splatnosti úveru dňom 10. 11. 2014, a tým považoval celý dlh žalovaného za splatný, preto od splatnosti úveru už žalobca nemá nárok na úroky z úveru a nastupuje režim platenia úroku z omeškania.

5. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to v rozsahu, v ktorom súd žalobu vo zvyšku zamietol (výrok II.) s tým, že v ostatnej časti napadnuté rozhodnutie zostáva nedotknuté. Žalobca má za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel záver, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Ak by aj v tejto súvislosti mala byť otázka predčasnej splatnosti úveru zodpovedaná uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/1998 tak, ako to uvádza vo svojom odôvodnení súd, s týmto záverom sa nestotožňuje, nakoľko ide o rozhodnutie, ktoré nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu. Poukázal na ust. § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého má spotrebiteľ právo kedykoľvek počas doby trvania zmluvy spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti a v takom prípade je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Výkladom a contrario v prípade, ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom, veriteľ by mal mať rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Uznal, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatení úveru je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu, ktorého obsahom je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď.

7. V prípade zmluvného úroku žalobca zastáva názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, čo znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie predmetného úveru. V tejto súvislosti odkázal na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Úroky z úveru sú podľa neho odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru. Dlžník je preto povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia a to či už v lehote alebo v omeškaní.

8. Zároveň žalobca dodal, že úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom žalobcu a žalovanému musel byť tento zámer vzhľadom na formuláciu jasný, s obchodnými podmienkami úveru sa žalovaný oboznámil a vyjadril s nimi súhlas. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Cdo/3830/2014. Keďže k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku, v zmysle ktorého je povinný naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky.

9. Žalobca taktiež nesúhlasí s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa, keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť teda o dvojité sankcionovanie žalovaného. Hlavnými záväzkami, právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu resp. k získaniu určitej sumy peňazí. Vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Navrhol, aby odvolací súd v napadnutom rozsahu zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu.

10. Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP (á contrario) rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu, t.j. vo výroku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol a v závislom výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

12. Výrok, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 982,86 € s príslušenstvom (výrok I.), v ktorom rozsahu považoval okresný súd žalobu za dôvodnú a nebol odvolaním napadnutý, zostáva v zmysle § 367 ods. 2 CSP nedotknutý.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené s tým, že okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

15. Prioritne sa okresný súd zaoberal námietkou žalobcu, podľa ktorej je rozhodnutie okresného súdu nepreskúmateľné a arbitrárne, nakoľko jeho rozhodnutie sa dostatočne a presvedčivo v odôvodnení spôsobu rozhodnutia nevysporiadava so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby ako aj špecifickými námietkami, čím sa mu odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, v dôsledku čoho nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

16. Odvolací súd nepovažuje vyššie uvedenú námietku žalobcu na odôvodnenú, nakoľko odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je dostatočné a zo strany okresného súdu nedošlo k takému postupu v prejednávanej veci, ktorým by strane - žalobcovi znemožnil realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva Civilný sporový poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Okresný súd sa totiž správne v odôvodnení rozhodnutia zameril len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd - súd prvej inštancie nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Okresný súd stručne a jasne objasnil skutkový ako aj právny základ rozhodnutia, ktorý postačuje pre záver o tom, že nárok žalobcu bol daný, avšak len čiastočne. Naplnenie vyššie uvedených predpokladov dostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia bolo aj predpokladom pre rozsiahle odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu okresného súdu a to v rozsahu, v ktorom bola jeho žaloba zamietnutá. Jeho argumentácia nevzbudzuje pochybnosti o tom, že namieta proti právnym záverom okresného súdu uvedených v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vzťahujúcim sa k nároku žalobcu na dohodnuté zmluvné úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti zmluvy o úvere jeho právnym predchodcom. Odvolací súd preto v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, a to v bode 28., v ktorom okresný súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil, na základe čoho zmluvné úroky po zosplatnení žalobcovi nepriznal. Odvolací súd sa so závermi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia stotožňuje a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza nasledovné:

17. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v sporoch, kde sa jedná o spotrebiteľa, je potrebné vychádzať z poslednej vety ods. 2 §-u 52 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Okresný, ale ani odvolací súd preto nemohol prihliadať na argumentáciu žalobcu aplikujúc ustanovenia a normy obchodného práva, vrátane § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, vzhľadom na ust. § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka. Ak žalobca argumentuje, že zo žiadneho ustanovenia nevyplýva okolnosť, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky, odvolací súd konštatuje, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka nie je možné vyvodiť v prípade omeškania dlžníka s plnením peňažného dlhu a po následnom zosplatnení úveru oprávnenie veriteľa voči dlžníkovi na zmluvné úroky účtované od predčasného zosplatnenia až do faktického vrátenia finančných prostriedkov. Vychádzajúc z prednosti Občianskeho zákonníka pred ust. § 506 Obchodného zákonníka, ktorá vyplýva už zo spomínanej poslednej vety §-u 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak možno uzatvoriť, že v prípade, ak je zmluva o úvere zároveň zmluvou spotrebiteľskou, ktorá skutočnosť nebola sporná, povinnosť splatiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia poskytnutých prostriedkov zo zákona nevyplýva. Okresný súd však poukázal na to, že predčasným zosplatnením úveru nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, a teda nieť dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľa. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

18. Zosplatnenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah a zmluvné úroky a úroky z omeškania sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, ale majú odlišné funkcie, ktoré zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. Aj podľa názoru odvolacieho súdu len do oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov, a teda do zosplatnenia celého úveru možno požadovať úrok z úveru a po zosplatnení pohľadávky má veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania a nemá nárok na zmluvne dojednaný úrok. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14, ako aj R 55/1996 ZSP, v zmysle ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru, patria do splatnosti úveru.

19. Jednorázovým zosplatnením úveru veriteľom vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa už ide o stav založený jednostranným predčasným zosplatnením úveru, s ktorým sa spájajú sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ak napriek tomu existuje zmluvné dojednanie, ktoré s uvedeným stavom spája aj nárok na zmluvné úroky, teda na odplatné nároky patriace len pre prípad splácania úveru v splátkach, je takéto dojednanie podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Ide o dojednania, ktorými by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k jeho dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy, a to napriek tomu, že dohoda o splatení úveru formou splátok zanikla a došlo k zmene spôsobu splatenia úveru, ako dôsledku sankcie zo strany veriteľa. Dlžník v prípade zosplatnenia úveru už nemá po zosplatnení povinnosť splatiť úroky z úveru, stráca však možnosť výhody splátok, je povinný zaplatiť celý dlh naraz a skôr, ako bolo dojednané. Ak by okrem toho bol povinný naďalej platiť aj po zosplatnení úroky z úveru, došlo by k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa dvojnásobným úrokovým zaťažením, ktoré Občiansky zákonník neumožňuje. Z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka totiž vyplýva, že pokiaľ ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení už len úroky z omeškania.

20. Pre prípad výskytu akýchkoľvek pochybností ohľadne výkladu problematiky nároku na zmluvné úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa poukazuje odvolací súd tiež na povinnosť vykladať právne normy v otázke spotrebiteľských zmlúv v prospech spotrebiteľa (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

21. Odvolací súd dopĺňa, že uplatnený nárok žalobcu vyplýva zo spotrebiteľského nároku, pričom spotrebiteľské právo a jeho úprava v Občianskom zákonníku je dôsledkom transpozície smerníc EÚ týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa a vzťah Obchodného a Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch je riešený vo viacerých rozhodnutiach súdov Slovenskej republiky spôsobom, ktorý sa postupne vyvíja smerom k dôslednejšej ochrane spotrebiteľa.

22. K aplikácii predpisov o ochrane spotrebiteľa na tzv. absolútne obchody sa vyjadroval Ústavný súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí zo dňa 19. 06. 2013, č. k. I ÚS 402/2013-10, ktorým odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu aj inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo veci, kde odvolací súd vzťah z úverovej zmluvy posudzoval ako vzťah spotrebiteľský. Odvolací súd sa teda stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že na prejednávajúcu vec je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že majú prednosť pred ustanoveniami Obchodného zákonníka, na ktoré poukazoval v odvolaní žalobca.

23. Aj podľa názoru odvolacieho súdu len do oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov a teda do zosplatnenia celého úveru možno požadovať úrok z úveru a po zosplatnení pohľadávky má veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania, a nemá nárok na zmluvne dojednaný úrok. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Co 224/2015 zo dňa 09. 06. 2016, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/98 - ZSP 43/2000, 4Obo 95/2000 - ZSP 42/2001, ZSP 55/1996 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, ako aj rozhodnutie Krajského súdu Prešov č. k. 19Co 4/2017 zo 16. 02. 2017, v ktorom odvolací súd konštatuje, že niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania, zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany.

24. Na záver odvolací súd dopĺňa, že samotným východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to s ohľadom na okolnosti, za akých dochádza ku vzniku záväzku, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, jeho lepšiu znalosť práva, ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Zákonodarca sa preto pokúsil vyrovnať túto faktickú nerovnosť cestou práva a to formou obmedzenia autonómie vôle. Súkromné právo garantuje každému, čo najširšiu mieru možnosti slobodného jednania, avšak práve preto, že ju garantuje každému, musí ju zároveň u niektorých obmedziť, aby bola zaručená všetkým. Zo stretu autonómie vôle a z idey rovnosti potom vyplýva ochrana slabšej zmluvnej strany, a to s cieľom dosiahnutia vyváženej pozície, teda spravodlivosti, ekvity, či rovnováhy zúčastnených záujmov. Vo vzťahoch, v ktorých vystupujú strany, ktorých pozície sú značne nerovnovážne (napr. vzťahu dodávateľa so spotrebiteľom), sa nemožno uspokojiť s tým, že obom stranám budú poskytnuté rovnaké právne prostriedky, teda formálna rovnosť, lebo v skutočnosti nerovnosť východzích prostriedkov spôsobuje i nerovnosť vo výsledku samotnom. Riešenie tejto situácie je potom možné vidieť v nerovnovážnej úprave subjektívnych práv a povinností účastníkov súkromnoprávneho vzťahu tým, že slabšej zmluvnej strane (typicky spotrebiteľovi) je priznaných viac práv a silnejšej zmluvnej strane (dodávateľovi) je uložených viac povinností. Účelom danej právnej úpravy je teda snaha o dosiahnutie skutočnej rovnováhy tým, že budú právne vyrovnané východiskové ekonomické informačné a iné rozdiely, ktoré medzi stranami panujú, inak povedané, aby bolo možné rovnosť dosiahnuť, je nutné nerovnosť východzích pozícií korigovať zákonnou úpravou práv a povinností. Okrem uvedenej úpravy práv a povinností možno navyše od dodávateľa vyžadovať, aby sa vo vzťahu k spotrebiteľovi choval vo všeobecnosti poctivo. Pokiaľ týmto spôsobom dodávateľ nepostupuje, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť jednania dodávateľa a takémuto nepoctivému jednaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu (porovnaj napr. § 265 Obchodného zákonníka, § 3 Občianskeho zákonníka alebo § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa).

25. Okresnému súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, príp. že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim

z ustanovení Civilného sporového poriadku, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolacie dôvody žalobcu nie sú dané.

26. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu pokiaľ súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s § 387 ods. 1 CSP v tomto rozsahu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Okresný súd správne rozhodol i o náhrade trov konania, teda podľa úspechu v konaní, ktorú skutočnosť odvolací súd konštatuje aj napriek tomu, že konkrétnymi dôvodmi výrok o náhrade trov konania nebol odvolaním napadnutý, avšak ide v zmysle § 367 ods. 2 CSP o výrok závislý.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol žalovanému ako v plnom rozsahu úspešnému v odvolacom konaní, ktorému však trovy odvolacieho konania nevznikli. Ak strane podľa obsahu spisu žiadne trovy nevznikli, je v súlade s článkom 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 14/2018 zo dňa 28. 02. 2018).

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).